

Nr 355.

Av herr **Velander** m. fl., i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379), m. m.*

I Kungl. Maj:ts den 8 oktober 1943 dagtecknade proposition med förslag till förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen anför föredragande departementschefen, att det torde få betecknas som en brist i taxeringsorganisationen att intet centralt organ funnes, som hade till uppgift att verka för enhetlighet i taxeringen genom en rådgivande, ledande och övervakande verksamhet.

Beskattningsorganisationssakkunniga hava föreslagit, att denna brist skulle avhjälpas genom inrättande av en så kallad riksskattenämnd, vilken utöver nyssnämnda uppgifter skulle övertaga de arbetsuppgifter, som nu äro anförtrodda åt den mellankommunala prövningsnämnden.

I åtskilliga över beskattningsorganisationssakkunnigas förslag avgivna yttranden har hemställts, att riksskattenämnden jämväl skulle få till uppgift att på begäran av skattskyldig meddela auktoritativa förhandsuttalanden i beskattningsfrågor.

Departementschefen invänder mot beskattningsorganisationssakkunnigas förslag, att det icke torde vara lämpligt, att ovanberörda uppgifter sammankopplas med de uppgifter, som för närvarande ankomma på mellankommunala prövningsnämnden, samt tillägger, att om ett ständigt fungerande organ skulle handha uppgiften att främja enhetlighet vid taxeringen, synes detta böra vara antingen ett särskilt fristående organ, lämpligen en central nämnd, eller en byrå i finansdepartementet. Med hänsyn till att nämnda organ borde utöva även en rådgivande verksamhet — därvid även förhandsuttalanden på begäran av skattskyldig kunde komma i fråga — syntes det förstnämnda av de båda alternativen mest ändamålsenligt. Departementschefen förklarar sig emellertid icke beredd att för närvarande tillstyrka inrättandet av en riksskattenämnd, och propositionen upptager intet förslag i ämnet.

Vi finna denna underlåtenhet desto mer anmärkningsvärd, som redan 1941 års riksdag i skrivelse nr 350 i anledning av motionerna I: 94 och II: 133 efterlyst utredning och förslag i frågan, därvid bevillningsutskottet i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 33 framhållit angelägenheten av att denna fråga toges under närmare omprövning. I likhet med departementschefen anse vi ifrågavarande uppgifter lämpligen böra anförtros åt en fristående cen-

tral nämnd, vilken i huvudsak synes kunna givas samma organisation som den centrala krigskonjunkturskattenämnden. Att de årligen återkommande s. k. landskamrerarmötena icke lämpa sig såsom organ för här ifrågavarande uppgifter torde få anses uppenbart.

Vi kunna icke, såsom i propositionen göres gällande, finna denna fråga mindre brådskande än den i samma proposition föreslagna omorganisationen av taxeringsväsendet i övrigt och vilja erinra om att i såväl Danmark som Norge liknande organ fungerat under åtskilliga år och att man i Finland, trots där rådande förhållanden, icke ansett sig kunna underlåta att under det sistförflutna året inrätta ett sådant.

Intill dess ett dylikt centralt organ trätt i funktion föreligga, såsom beskattningsorganisationssakkunniga framhållit, betydande områden, där faktiska avgöranden av stor räckvidd träffas utan att någon egentlig slutlig prövning av högre instans kommer till stånd. Så vore fallet, anförda de sakkunniga, i den mångfald hänseenden, vari landskamrerarna nu årligen lämnade direktiv till vederbörande taxeringsnämnder, exempelvis angående naturaförmånens värdering, angående grunderna för medgivande av avdrag för resekostnader och kostnad för facklitteratur, angående skattebefrielse för dödsbo m. m. I dessa och andra hithörande fall meddelade varje landskamrerare direktiv i enlighet med sin uppfattning, och dessa direktiv kunde förty ock inom skilda län bliva av olika innebörd. Visserligen vore taxeringsnämnderna icke bundna av direktiven i fråga, men självklart vore, att taxeringsnämnderna ändock genomgående ställde sig desamma till efterrättelse. Stundom hade förekommit, att även i mål av betydande ekonomiskt intresse viss prövningsnämnd friat från beskattning, ehuru så rätteligen icke bort ske, medan övriga prövningsnämnder åsatt sådan, och att det friande beslutet icke överklagats med påföljd, att endast skattskyldiga i vissa län beskattats, medan skattskyldiga i andra län, på grund av underlåtet överklagande, felaktigt blivit fritagna från beskattning.

Beträffande det ifrågasatta centrala organets uppgift att på begäran av skattskyldig meddela förhandsbesked i beskattningsfrågor åberopa vi vad som anförts i ovanberörda motioner och bevillningsutskottets däröver avgivna betänkande ävensom Stockholms handelskammars och Sveriges industriförbunds yttrande över beskattningsorganisationssakkunnigas betänkande, vilket yttrande i nu ifrågavarande del återgives å sid. 220 och 221 i propositionen. På sätt näringsorganisationerna anført synas sådana anordningar utan vidtagande av vidlyftiga organisatoriska åtgärder kunna träffas, att ifrågavarande förhandsuttalanden bliva bindande för beskattningsmyndigheterna i den utsträckning, som ur praktiska synpunkter är erforderligt för vinnande av det avsedda syftet.

Vi vilja i denna del ytterligare allenast framhålla, att det, särskilt med hänsyn till de höga skattesatser, som för närvarande tillämpas, och skatte-lagstiftningens alltmer invecklade karaktär, framstår som en angelägenhet av

största vikt, att de skattskyldiga beredas möjlighet att erhålla dylika förhandsuttalanden i beskattningsfrågor. Intill dess så skett, kommer skattebelastningen att förorsaka större olägenheter icke blott för de skattskyldiga utan även — genom produktionshämmande verkningar — för det allmänna, än vad de höga skattesatserna i och för sig måhända behövde innebära. Möjligheten att erhålla sådana förhandsuttalanden utgör en av förutsättningarna för att produktiva investeringar under efterkrigstiden skola komma till stånd i önskvärd omfattning. En försiktig företagare måste vid upprättande av kostnads- och vinstkalkyler i tveksamma fall — och sådana förekomma ofta vid tillämpning av skattelagstiftningen — räkna med den för honom ofördelaktigaste utgången av en eventuell taxeringstvist. I en dylik kalkyl spelar exempelvis frågan om avskrivning i beskattningshänseende av anläggningskostnaden en mycket stor roll. Ett aktiebolag, som nödgas verkställa avskrivning med beskattade vinstmedel, måste för att åstadkomma en avskrivning å 1,000 kronor på grund av nuvarande skattebelastning disponera omkring 1,700 kronor av vinsten. Det torde icke råda någon tvekan om, att osäkerheten angående utgången av blivande taxeringsfrågor, som inverka å kalkylerna, ofta bidrager till, att en tilltänkt produktiv verksamhet icke kommer till stånd. Icke minst för industriens omställning till fredsförhållanden vore en snar lösning av denna fråga av stort värde.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 345 måtte vidtaga sådana ändringar i och tillägg till det framlagda förslaget till förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen,

att en central nämnd, organiserad i huvudsaklig överensstämmelse med vad som gäller beträffande den centrala krigskonjunkturskattenämnden, inrättas med uppgift att främja enhetlighet i taxeringen genom en rådgivande, ledande och övervakande verksamhet och att på begäran av skattskyldig meddela förhandsuttalanden i beskattningsfrågor,

samt att här ovan och i näringsorganisationernas omfördälda yttrande framförda synpunkter därvid måtte beaktas.

Stockholm den 30 oktober 1943.

Gustaf Velandér.

Eilif Sylwan.

Harald Nordenson.

Joh. Friggåker.

Nils Holmström.

Axel Roos.